

POSTANOWIENIE

6 marca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Góra-Błaszczkowska

na posiedzeniu niejawnym 6 marca 2024 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa M. C. i M. C.1
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o ustalenie i zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.
od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie
z 7 października 2022 r., I ACa 547/22,

1. **odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
2. **zasądza od pozwanego na rzecz powodów kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia zobowiązanemu niniejszego postanowienia do dnia zapłaty.**
- 3.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 7 października 2022 r. Sąd Okręgowy w Lublinie, w sprawie z powództwa M. C. i M. C.1 przeciwko Bank S.A. w W., o ustalenie i zapłatę, ustalił nieistnienie stosunku prawnego wynikającego z nieważnej umowy o kredyt hipoteczny zawartej 26 czerwca 2007 r. pomiędzy powodami a Bank S.A z

siedzibą w W. (następcy prawnego pozwanego banku) i oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu.

Wyrokiem z 2 sierpnia 2022 r. Sąd Apelacyjny w Łodzi oddalił apelację pozwanego i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

Skargę kasacyjną o wyroku wniósł pozwany bank, skarżąc wyrok w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania podał jako podstawę przedsądu art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Zdaniem skarżącego w sprawie występuje istotne zagadnienia prawne wymagające wyjaśnienia, polegające na odpowiedzi na pytanie, czy zgodnie z art. 69 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (dalej: „Prawo bankowe”) umowa o kredyt (I) którego wysokość i waluta wyrażone są w walucie obcej, (ii) uruchomienie oraz wypłata kwoty kredytu następuje domyślnie w walucie obcej, chyba że kredytobiorca złoży dyspozycję wypłaty w innej walucie, (iii) spłata rat kredytu następuje w walucie obcej bezpośrednio z dedykowanego do spłaty rachunku bankowego prowadzonego w walucie obcej, chyba że kredytobiorca zasili ww. rachunek środkami w walucie polskiej, (iv) kwoty zabezpieczeń wyrażone są w walucie obcej, a jednocześnie (V) w przypadku podjęcia przez kredytobiorcę decyzji o dokonaniu wypłaty kwoty kredytu lub spłaty rat kredytu w walucie polskiej, kredytodawca dokonuje przeliczenia (przewalutowania) wysokości wypłacanej kwoty kredytu lub wysokości raty kredytu z waluty obcej na walutę polską, według odpowiednio kursu kupna lub kursu sprzedaży danej waluty obcej obowiązującego według tabeli kursów ustalanych przez Bank - jest umową kredytu walutowego wyrażonego w walucie obcej, do której nie stosuje się przepisów szczególnych dotyczących umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska?

Ponadto wskazał na potrzebę wykładni przepisów wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, tj. art. 69 ust. 1 Prawa Bankowego, poprzez wskazanie, czy w przypadku umowy o kredyt (i) którego wysokość i waluta wyrażone są w walucie obcej, (ii) uruchomienie oraz wypłata kwoty kredytu następuje domyślnie w walucie obcej, chyba że kredytobiorca złoży dyspozycję wypłaty w innej walucie, (iii) spłata rat kredytu następuje w walucie obcej

bezpośrednio z dedykowanego do spłaty rachunku bankowego prowadzonego w walucie obcej, chyba że kredytobiorca zasili ww. rachunek środkami w walucie polskiej, (iv) kwoty zabezpieczeń wyrażone są w walucie obcej, a jednocześnie (v) w przypadku podjęcia przez kredytobiorcę decyzji o dokonaniu wypłaty kwoty kredytu lub spłaty rat kredytu w walucie polskiej, kredytodawca dokonuje przeliczenia (przewalutowania) wysokości wypłacanej kwoty kredytu lub wysokości raty kredytu z waluty obcej na walutę polską, według odpowiednio kursu kupna lub kursu sprzedaży danej waluty obcej obowiązującego według tabeli kursów ustalanych przez Bank: a) umowa taka jest umową kredytu czysto walutowego, nie zawierającą klauzuli waloryzacyjnej kursem waluty obcej, do której nie stosuje się przepisów szczególnych dotyczących umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska; czy też: b) umowa taka jest umową o kredyt denominowany do waluty innej niż waluta polska, zawierającą klauzulę waloryzacyjną kursem waluty obcej, do której stosuje się przepisy szczególne dotyczące umowy o kredyt denominowany do waluty innej niż waluta polska.

W odpowiedzi na skargę powodowie wniesli o wydanie postanowienia w przedmiocie odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz o zasądzenie kosztów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń, wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych. Nie jest to ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń, umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. W judykaturze wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18).

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem

Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek, przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś do merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 11 lipca 2023 r., I CSK 6201/22).

Istotnym zagadnieniem prawnym – w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07; z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07; z 26 września 2005 r., II PK 98/05; z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18). Zagadnienie, które było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, co do zasady traci walor nowości. Nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, podobnie jak nie istnieje też potrzeba wykładni przepisów prawnych, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii tego zagadnienia prawnego lub wykładni przepisów i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (postanowienie Sądu Najwyższego z 19 marca 2012 r., II PK 294/11).

Natomiast powołanie się na przesłankę przedsądu, przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy. Jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach, wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02; z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08, z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01). Ponadto podstawa

przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. ma za przedmiot analizę konkretnych przepisów i do tego się ogranicza, a więc nie polega na jednoczesnej wykładni kilku przepisów i poszukiwaniu na tej podstawie określonej normy prawnej, która mogła albo nie mogła zostać zastosowana w indywidualnej sprawie, objętej skargą kasacyjną (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2022 r., I CSK 1467/22).

Analiza sprawy i wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, mimo obszerności rozważań, nie daje podstaw do przyjęcia, że powołane przesłanki zostały wykazane.

W pierwszym rzędzie należy zauważyć wadliwość w konstrukcji skargi polegającą na tym, że skarżący stara się wykazać istnienie drugiej podstawy kasacyjnej w istocie jedynie przeformułując wskazane przez siebie istotne zagadnienia prawne oparte o treść art. 69 ust. 1 prawa bankowego. Skoro na tle wykładni przepisu powstały rozbieżności w orzecznictwie, to znaczy, że zajęto już stanowisko w tej kwestii i to niejednokrotnie. Nie można zatem budować w oparciu o te same wątpliwości istotnego zagadnienia prawnego, które charakteryzuje się tym, że jest nowe, jeszcze nierozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy (por. uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2016 r., I CSK 315/16).

Niezależnie od powyższego w skardze kasacyjnej nie powołano też przekonujących argumentów za jej przyjęciem do rozpoznania, a przedstawiony problem prawny, dotyczący umowy kredytu, nie stanowi obecnie zagadnienia nowego, poza tym został sformułowany nazbyt ogólnie, nie wykazano, by rzeczywiście zagadnienie prawne występowało "w sprawie". Co do art. 69 ust. 1 Prawa Bankowego w orzecznictwie Sądu Najwyższego dokonano już szerokiej wykładni, w tym w ramach przedsądu (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 27 września 2023 r., I CSK 122/23, z 20 kwietnia 2023 r., I CSK 5027/22, z 18 maja 2023 r., I CSK 5277/22, z 27 lipca 2023 r., I CSK 5455/22, z 14 grudnia 2023 r., I CSK 5944/22, z 25 stycznia 2024 r., I CSK 5851/22, z 28 listopada 2022 r., I CSK 934/22, z 16 listopada 2022 r., I CSK 2237/22 i powołane tam orzecznictwo).

Kwestia dotycząca charakteru prawnego umowy kredytu denominowanego bądź indeksowanego w walucie obcej była przedmiotem wyjaśnień Sądu Najwyższego (postanowienia Sądu Najwyższego z 18 stycznia 2023 r., I CSK 5852/22; z 4 listopada 2021 r., II CSK 146/21). Nie zachodzi więc potrzeba kolejnej wypowiedzi Sądu Najwyższego w tym zakresie. Należy zauważyć, że problemy dotyczące abuzywności postanowień umowy i skutków tej abuzywności były w ostatnim czasie przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego (zob. np. uchwała Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2022 r., III CZP 40/22; wyroki Sądu Najwyższego z 26 maja 2022 r., II CSKP 650/22; z 13 maja 2022 r.: II CSKP 293/22; z 13 maja 2022 r., II CSKP 405/22). Konsekwencją stwierdzenia, że konkretne postanowienie umowne ma charakter niedozwolony w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c., jest działająca ex lege sankcja bezskuteczności niedozwolonego postanowienia, połączona z przewidzianą w art. 385¹ § 2 k.c. zasadą związania stron umową w pozostałym zakresie (zob. m.in. uchwałę Sądu Najwyższego z 29 czerwca 2007 r., III CZP 62/07 oraz uchwałę składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 7 maja 2021 r., III CZP 6/21, a także wyroki Sądu Najwyższego: z 30 maja 2014 r., III CSK 204/13; z 1 marca 2017 r., IV CSK 285/16; z 24 października 2018 r., II CSK 632/17). Skarga nie zawiera argumentów wskazujących, z jakich względów kolejna wypowiedź Sądu Najwyższego w tych kwestiach jest niezbędna.

Podsumowując, w okolicznościach sprawy niniejszej sprawy nie stwierdzono kwalifikowanego naruszenia prawa, uzasadniającego ze względów publicznoprawnych przyjęcie skargi do rozpoznania. Sąd Najwyższy na etapie badania wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie analizuje przy tym podstaw skargi kasacyjnej ani ich uzasadnienia, stanowią one bowiem odrębne elementy konstrukcyjne skargi kasacyjnej.

Biorąc pod uwagę przedstawione rozważania, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania orzeczono na zasadzie odpowiedzialności za wynik sporu – na podstawie art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z § 2 pkt 7 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

[SOP]

[ał]